

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

41 de Officiis quarundam personarum ratione iurisdictionis, & earum
appellationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

5 *Aduocatus & procurator officium gerunt.*
6 *Cellaria officium claustrae.*

1 **S**unt etiam economi vicedomini, syndici, procuratores, cellarii, officarii ecclesiastici. Oeconomus dicitur, quibus res ecclesiarum gubernandae mandantur, leg. *in vobis n. l. 1. 4. de sacrosan. eccles. Domum tantum ecclesiasticam videtur hoc officium munus praestare: vnde & dicitur dispensator pauperum, oconomus ecclesiae. leg. omnes qui. 31. §. hoc nihilominus, de episcopo. & cleric. C.*

2 **Q**ui eligitur ex numero clericorum admittitur ad ecclesiam non ex laicis, can. *indicatum 89. dist. can. quoniam, can. noua 16. quast. 7. c. edoceri, de prescript. vel alii.* Porroissimum quando de dispensatione rerum sacrarum agitur: nam si de temporalibus tantum cura subeunda sit, clericum esse non exigit necessitas oconomum Speculator, in 3. par. 1. par. *Specul. tit. de econom. arg. can. in singulis 77. dist. n. l.* Est enim nomen *oconomus* generale. ad omnem dispensationem pertinet: sicuti a diuo *Pavlo ad Roman. cap. fin. vers. oconomus* dicitur, quod versum est in antiqua lectione, *Erastus arcarius civitatis*, pro quanto *cararii*, vel procuratore, vel dispensatore. Et *de oconomis ad Titium cap. 1. Dispensator Dei.*

3 **H**uic et affinis, & vere similis vicedominus officio, can. *voluntatis, §. 2. seq. 89. dist. n. l.* quod in episcopo patet vicedominus, *ca. diaconum, ead. 89. dist. n. l.* oconomus alii in ecclesiis. Exhibent et officium in libris persequendis ecclesiasticis syndici: si collegii sacri res controuerse sint, *c. 1. de syndic.* Sicuti & in causis vniuersitatis & eius nomine constituuntur, qui singulorum de collegio, vt vniuersorum prosequantur & defendant ius, *l. 1. in princ. §. quibus quod cuiusque vniuers. nom. in P.* Itaque & defendunt in iudicio, de quibus late Speculator, in 3. par. 1. par. *Spec. tit. de alio syndi. & ocono.*

4 **E**xhibent et officium in libris etiam patroni causaum, & procuratores ad lites, & ad negotia: quorum existant tituli, de postulando & de procurator. in vtroque iure. Et de quibus Deo fauente proprio loco in iudiciis agitur, du tractabitur de personis, quae pro actore & reo interueniunt. Inter officia conuenientia connumeratur cum sacrista, etiam clemensynaria, & cellaria, *gl. in cle. 1. §. ad hoc in ver. officis de stat. monacho.* Cellarium nominatur aliqua ecclesiae cui vini & tritici dispensatio ecclesiae committitur, de quo fit in iure mentio, in *cap. dilecto, de praben. apud Gregor.* quia cellarium locus est in quo conduntur & vnde de promouitur ad viduum necessaria, vt in *D. Lucam 12. interpetatur D. Hieronymus, Considerate corvos, quibus non est cellarium, vel horreum.* Et *Plautus* de cellario meminit, in *captiuis.*

Sunt, posse, prout quidvis in facio cellarium.
Inter leges *Caroli Magni capitulae*, habitas *Aquisgran. anno 789. Kal. Aprilis c. 6.* sic scribitur de cellariis monasterii, vt non auari mittantur, sed quales regulae praecipit.

De Officiis quarundam personarum ratione iurisdictionis, & earum appellationibus.
Cap. 41.

- 1 *De officialibus Romanae curiae remissiae.*
- 2 *Officium pro iurisdictione in quibus titulis iuris usurpatur.*
- 3 *Officia episcopi quotuplices in iurisdictione, & de aliorum officialibus.*
- 4 *Vicarius episcopi quis, & maioris potestatis officialis, & de eius potestate.*
- 5 *Inquisitorum haeresum officium.*

1 **D**e officialibus Romanae curiae proprium tractatum edidit *Gomefius.* De illis quoque & *Chastaneus* tractat. Catalogi gloriae mundi 4. par. *confid. 29.* §. *Ratione* et iurisdictionis officia etiam praebent nomina personarum, vt fidem faciunt tituli, *libr. 1. Decr. tit. 21. 24. 25. 28. 29. 30. 31. 32. et simil. in 6. §. cle. de offi. arch. de offi. archipresbyter. de offi. delegat. de offi. ind. Et in libr. 1. Cod. Iustinianae a titulo 29. vsque ad titulum 48. & libr. 1. PP. a tit. 10. vsque ad librum secundum.* In quibus officium accipitur pro iurisdictionis legitimae exercitio, vt notat *And. Barba. in rub. de offi. & potest. iudi. d. leg.*

2 **O**fficialis et vel *promissifex*. in iurisdictione officium pontificis exercet, *c. 2. de offi. vicar. libr. 1. §. tit. 13.* cuius duae sunt species: alio dicto principali, alio foraneo, *cl. emen. 2. de rescript. libr. 1. clem. tit. 2. c. Romana, de offi. ordin. libr. 6.* Ille generalis officialis est, & ordinarius iudex, faciens vnum & idem tribunal cum

episcopo: hic autem foraneus in certa regione dioeceseos constitutus & ad certas causas, & potius iudex delegatus, *Innoc. & Hostiens. in ca. Romana, de offi. ordin. Ioan. Andr. in gloss. cle. 2. in verb. foraneo, de rescript. Iason. in rub. de offi. eius, cui mandata est iurisdic. non secus quam decanus ruralis, c. 2. ad hoc, in fin. de offi. archid. apud Gregor.* Sunt & alii officiales, *gloss. in clem. & in ver. episcopi. de rescript. ecclesiastici, vt is quem data archidiaconus, vel alius inferior episcopo, & is quem constituit capitulum sede vacante penes quem iurisdictione episcopalis tunc residet, ca. vni. de de matro. & obed. in 6.*

3 **A**ccedit et proxime officiali, vicarius episcopi, qui maioris est potestatis officiali. Nam quicquid potest officialis, potest vicarius: sed non contra nec eadem potest officialis, quae vicarius episcopi. Quia officialis non habet potestatem circa actus spirituales extraiudiciales, quae tamen ad vicarium in spiritualibus pertinet, vt possit punire & corrigere. Si tamen vicarius vnus tantum sit episcopi sine officiali, is omnem sibi concessam censetur habere potestatem, vt notat *Federicus de Senis, consil. 302. incip. reuerende pater.* sed hoc si esse commissum sint, quae officiales etiam sunt, non autem si generaliter potestas iurisdictionis concedatur, ex constitutione *Bonifacii 8. cap. 2. §. 3. de offi. vicar. in 6.* Facit etiam & determinatio loci facta in vicariatu, vt extra illum locum censeatur adempta potestas, vt scribit *Innocentius 3.*

4 **S**unt et inquisitores haereticae prauitatis, vicarii & officiali summi pontificis, qui iudices a sede apostolica creati sunt, ad pestem eluendam haeresium, *ca. sua nobis, de offi. vicar. apud Gregorium.* Quamobrem nec de aliis causis cognoscunt officio concesso, quam de his quae haeresin redolent: non de diuinationibus, non de vsuris, secundum rescriptum *Alexandri 4. summi pontificis, can. accusatus, cap. 8. §. sane, & §. de questionibus, de haeret. lib. 5. Sex. Decretal. tit. 2.* Perpetuum hoc officium inquisitionis, nec morte summi pontificis concedentis extinguendum, quod regalis & cancellis conclusum fuit proprio a *Clemente 4. ca. ne aliqui, cap. 10. §. c. vt officium, cap. 11. §. 1. & 2. cod. tit. & Bonifacio 8. c. vt commisit. c. 12. eod.*

De Officiariis quibusdam sedis apostolicae, Vicecancellario, Camerario, Secretariis, Protonotariis, & aliis.
Cap. 42.

- 1 *Vicecancellarius Rome dignitas, & auctoritas, munus, & cur non dicatur cancellarius.*
- 2 *Bibliothecarius num idem fuerit ac vicecancellarius.*
- 3 *Abbruiatores maioris & minoris parci, qui in aula Romana, & munus.*
Scriptores aulae Romanae qui, eod.
Rescribendarii in aula Romana qui, eod.
- 4 *Solicitatores apostolici qui.*
Scriptores Archid. cubicularii, scutiferi aulae Romanae, eod.
Plumbatores, eod.
- 5 *Expeditores contradictorum in aula Romana, qui.*
- 6 *Camerari Rome dignitas & potestas.*
- 7 *Auditor camere apostolicae.*
- 8 *Camera apostolica & eius officarii.*
- 9 *Secretariorum apostolicorum collegium a quo introductum.*
- 10 *Breuiaria apostolica quae & quare ita dicuntur.*
- 11 *Summissa apostolici qui & eorum munus.*
- 12 *Prothonotari qui, & quo, & munus, & privilegia.*
Notarii regionarii eod.
- 13 *Auditor Rotae qui, & quot numero, & munus.*
- 14 *Auditor Rotae primi & secundi gradus.*
- 15 *Rotae auditorum quare dicatur.*
- 16 *Penitentarius Papa, & penitentarius Papa quis, & munus.*
- 17 *Auditorium rerum gratiae & rerum iustitiae.*
Signature gratiae & iustitiae, vnde habent nomen, eod.
- 18 *Referendarii gratiae & iustitiae qui dicuntur.*
- 19 *Clericus sacri senatus quis, & munus.*

1 **S**unt etiam vicecancellarius cardinalis, qui primum locum dignitate, auctoritate, & utilitate hodie Romae post summum pontificem tenet: cancellariae apostolicae, & iustitiae praepositus, *Cardinal in cle. 2. de elect. 4. quast. antiq. glossat. in prox. ad regul. cancell.* Is ratione propti officii, literarum expeditioni de rebus